

5.4. Դպրոցական կրթության որակի, չհաշվառվող (մասնավոր) վճարովի դպրոցական ուսուցման (ռեպետիտորության), պետական ԲՈՒՅ ընդունելության քննությունների մասին
(ըստ դիմորդների և նրանց ուղեկցող ծնողների ընտրանքային հարցումների արդյունքների)

Համաձայն UNESCO-ի սահմանած չափորոշների, դպրոցական կրթության որակի ցուցանիշները հիմնականը կրթական տարբեր մակարդակների ծրագրերը հաջողությամբ յուրացրած աշակերտների տոկոսաբաժինն է հանրակրթական տվյալ մակարդակի ավարտական դասարանի աշակերտների ընդհանուր թվաքանակում: Ըստ պետական վիճակագրության, 1999/2000 ուսումնական տարում հիմնական տարրական և միջին կրթական ծրագրերն հաջողությամբ ավարտած աշակերտների մասնաբաժինը կազմել է ավելի քան 95%: Ընդ որում ընդհանուր տարրական մակարդակում այդ ցուցանիշն ավելի բարձր է՝ մոտ 98%: Կրթական համակարգի բարելավման հաջողություններից կարելի է համարել հանրակրթական բոլոր մակարդակներում այդ ցուցանիշի աճի միտում ունենալը:

Որակական գնահատման այդպիսի մոտեցման կիրառումն ընդհանուր միջնակարգ կրթամակարդակում բավարար չէ, քանզի միջնակարգ դպրոցի շրջանավարտների գիտելիքներին ներկայացվող պահանջները շատ ավելի բարձր են: Ի լրումն երաշխավորվող ցուցանիշի, անհրաժեշտ է դիտարկել ավարտական դասարանների աշակերտների գիտելիքների մակարդակի համապատասխանությունն ուսումնական հաստատություններ ընդունվելու համար (օրինակ, միջին և բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ) ներկայացվող պահանջներին:

Դպրոցական կրթության որակի, մասնագիտական կողմնորոշումների, ընդունելության համակարգի և դրանց հետ առնչվող մի շարք հարցերի մասին բնակչության կարծիքը պարզելու նկատառումով ՀՀ Ազգային վիճակագրական ծառայությունն արդեն հինգերորդ տարին է հանրապետության ԲՈՒՅ-երի դիմորդների և նրանց ուղեկցող ծնողների շրջանում անցկացնում է միանվագ ընտրանքային հարցում: 2000թ. հարցումներում ընդգրկվել են Երևանի, Գեղարքունիքի, Շիրակի, Լոռու, Սյունիքի և Տավուշի մարզերի պետական ԲՈՒՅ-երի 300 դիմորդներ և նրանց ուղեկցող ծնողներ:

Հետազոտված դիմորդներից մեկը 14 տարեկան է, 15.0%-ը 16 տարեկան են, 60.7%-ը՝ 17 տարեկան, 18.0%-ը՝ 18 տարեկան, մնացածը՝ 19-ից 26 տարեկան, 35.7%-ը երևանցիներ են, 86.7%-ը՝ քաղաքաբնակներ, 59.7%-ը՝ աղջիկներ: Դիմորդների 85.3%-ը ավարտել են հանրակրթական դպրոց, 6.7%-ը՝ վճարովի ուսումնական հաստատություն, 5.7%-ը՝ մասնագիտացված միջնակարգ կրթօջախ, 2.0%-ը՝ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություն, 0.3%-ը՝ այլ ԲՈՒՅ, ընդ որում 79.7%-ը ավարտել են 2000թ., 15.3%-ը՝ 1999թ.: Երկրորդ և ավելի անգամ դիմողների 47.4%-ը նախորդ տարում ստացել են անբավարար գնահատական, 26.3%-ը թողել են ուսումը նյութական վատ պայմանների պատճառով, 8.8%-ը՝ մասնագիտության սխալ ընտրության պատճառով, 14.0%-ը մրցույթից դուրս մնացածներն են: Դիմորդների 62.6%-ը ծառայողի ընտանիքից են, 16.3%-ը՝ բանվորի: Հետազոտված ծնողների 53.7%-ը վարձու աշխատող են, 21.3%-ը՝ տնային տնտեսուհի, 9.7%-ը՝ գործազուրկ, 9.0%-ն ինքնազբաղված, 3.3%-ը՝ չեն աշխատում, 3.0%-ը՝ գործատու:

Ընտանիքի սոցիալական վիճակն ըստ դիմորդների և ծնողների /տոկոսով պատասխանների ընդհանուր քանակից/

		Հարուստ	Ունևոր	Միջին	Աղքատ	Չքավոր
Ընդամենը	ըստ դիմորդների	0.3	4.3	78.7	16.7	0
	ըստ ծնողների	0.3	3.3	76.7	19.3	0.3
Երևան	ըստ դիմորդների	0.5	5.5	75.5	18.5	0
	ըստ ծնողների	0.5	4.0	73.5	21.5	0.5
Գեղարքունիք	ըստ դիմորդների	0	10.0	60.0	30.0	0
	ըստ ծնողների	0	10.0	60.0	30.0	0
Լոռի	ըստ դիմորդների	0	0	100.0	0	0
	ըստ ծնողների	0	0	95.0	5.0	0
Շիրակ	ըստ դիմորդների	0	2.0	82.0	16.0	0
	ըստ ծնողների	0	2.0	80.0	18.0	0
Սյունիք	ըստ դիմորդների	0	0	100.0	0	0
	ըստ ծնողների	0	0	100.0	0	0
Տավուշ	ըստ դիմորդների	0	0	80.0	20.0	0
	ըստ ծնողների	0	0	80.0	20.0	0

Դիմորդների և ծնողների մոտ նկատվում է որոշակի ձևավորված մոտեցում բարձրագույն կրթություն ստանալու հարցում: Այսպես, դիմորդների 52.3%-ը և ծնողների 54.7%-ը գտնում են, որ բարձրագույն կրթությունն անհրաժեշտություն է, համապատասխանաբար 41.7%-ը և 43.3%-ը՝ ապահով ապագայի գրավական է: Հարցմանը մասնակցած դիմորդների 64.3%-ը մասնագիտության ընտրությունը կատարել են սեփական կողմնորոշմամբ, 33.0%-ը՝ առաջնորդվել են ծնողների խորհրդով, մնացածը հաշվի են առել բարեկամների և ընկերների կարծիքը:

Մեծ է դժգոհությունը և անվստահությունը դպրոցում ստացած գիտելիքների որակի նկատմամբ: Այդ միտքն են արտահայտել դիմորդների 87.0%-ը, այն էլ այն դեպքում, երբ նրանց 93.0%-ը դպրոցն ավարտել են լավ և գերազանց գնահատականներով: Մրցութային քննությունների համար անհրաժեշտ առարկայական գիտելիքների խորացման նպատակով դիմորդները դպրոցից զատ մասնակցել են մասնավոր վճարովի պարապմունքների:

Դիմորդների թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ արտադասարանական և արտադպրոցական պարապմունքների տեսակների /տոկոսով պատասխանների ընդհանուր քանակից/

	1996	1997	1998	1999	2000	2000թ. ըստ մարզերի					
						Երևան	Գեղարքունիք	Լոռի	Շիրակ	Սյունիք	Տավուշ
Արտադասարանական անվճար	9.5	1.2	0.5	1.6	2.3	3.5	0	0	0	0	0
Արտադասարանական վճարովի	11.8	4.9	12.3	16.5	9.3	6.5	10.0	5.0	16.0	30.0	20.0
Մասնավոր դասուսույցների մոտ	51.7	62.4	73.4	58.3	52.7	63.0	50.0	10.0	38.0	30.0	30.0
Ինքնուրույն	25.8	13.9	6.4	12.8	12.7	11.0	40.0	30.0	12.0	20.0	20.0
Բարեկամի կամ ծանոթի մոտ անվճար	1.2	17.6	7.4	10.8	23.0	16.0	0	55.0	34.0	20.0	30.0

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Մասնավոր վճարովի պարապել են հարցված դիմորդների 62.0%-ը: Վճարովի պարապմունքներին չմասնակցած դիմորդների մոտ 76.3%-ը դա պատճառաբանել են հնարավորության բացակայությամբ, 23.7%-ը դրա անհրաժեշտությունը չեն զգացել:

Արտադասարանական և արտադպրոցական վճարովի պարապմունքներն ու վճարումներն ըստ դիմորդների և նրանց ծնողների

		Մասնավոր վճարովի պարապած դիմորդներ, մարդ	Վճարված գումարը, ընդամենը, ԱՄՆ \$	Մեկ դիմորդի պարապած առարկաների քանակը	Մեկ առարկայի համար կատարված վճարը, ԱՄՆ \$	Մեկ դիմորդի կատարած վճարը, ԱՄՆ \$
Ընդամենը	ըստ դիմորդների	186	105255	2.1	273.4	565.9
	ըստ ծնողների	182	102490	2.0	274.8	563.1
Երևան	ըստ դիմորդների	139	91745	2.2	295.0	660.0
	ըստ ծնողների	136	89180	2.2	296.3	655.7
Գեղարքունիք	ըստ դիմորդների	6	3850	2.2	296.2	641.7
	ըստ ծնողների	6	3850	2.2	296.2	641.7
Լոռի	ըստ դիմորդների	3	1600	2.7	200.0	533.3
	ըստ ծնողների	3	1600	2.7	200.0	533.3
Շիրակ	ըստ դիմորդների	27	4490	1.3	124.7	166.3
	ըստ ծնողների	26	7170	1.3	210.9	275.8
Սյունիք	ըստ դիմորդների	6	2070	1.3	258.8	345.0
	ըստ ծնողների	6	2070	1.3	258.8	345.0
Տավուշ	ըստ դիմորդների	5	1500	1.8	166.7	300.0
	ըստ ծնողների	5	1500	1.8	166.7	300.0

Արտադասարանական և արտադպրոցական մասնավոր պարապմունքների համար բնակչության կատարած փաստացի չհաշվառվող վճարումների չափերի գնահատման համար կատարվել են հետևյալ վերապահումները. նախորդ տարիների շրջանավարտ-դիմորդները հետազոտվող տարում լրացուցիչ վճարովի չեն պարապել և նրանք հանվել են գլխավոր համախմբից, և հարցման արդյունքների գլխավոր համախմբի վրա տարածման հնարավոր շեղումը կազմել է 5%: Հաշվարկների արդյունքները բերված են ստորև.

	Դիմորդների թվաքանակը, հազ.մարդ	Հարցումներում ընդգրկված դիմորդների թվաքանակը, մարդ	Մասնավոր վճարովի պարապած դիմորդների %-ը հարցվածներից	Մասնավոր պարապած մեկ դիմորդի կատարած վճարը, ԱՄՆ \$	Մասնավոր վճարովի պարապած դիմորդների հաշվարկային թվաքանակը, մարդ	Մասնավոր դասուսույցներին վճարված հաշվարկային գումարը, հազ. ԱՄՆ \$
Ընդամենը	12.5	300	62.0	565.9	6300	3565

Այսպիսով, ըստ գնահատումների, մասնավոր դասուսույցներին վճարված չհաշվառված գումարը կազմել է մոտ 3.6 մլն. ԱՄՆ դոլար:

Այն հարցին, թե ընտանիքն ի վիճակի է վճարելու ուսման սպասվելիք վարձը, դիմորդների և ծնողների պատասխանները հետևյալն են /տոկոսով պատասխանների ընդհանուր քանակից/.

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

		Այո	Այո, սակայն դժվարությամբ	Ոչ
Ընդամենը	ըստ դիմորդների	9.7	51.6	38.7
	ըստ ծնողների	6.3	56.0	37.7
Երևան	ըստ դիմորդների	12.5	49.0	38.5
	ըստ ծնողների	7.5	51.5	41.0
Գեղարքունիք	ըստ դիմորդների	10.0	80.0	10.0
	ըստ ծնողների	10.0	70.0	20.0
Լոռի	ըստ դիմորդների	10.0	55.0	35.0
	ըստ ծնողների	5.0	60.0	35.0
Շիրակ	ըստ դիմորդների	0	58.0	42.0
	ըստ ծնողների	0	72.0	28.0
Սյունիք	ըստ դիմորդների	10.0	60.0	30.0
	ըստ ծնողների	20.0	60.0	20.0
Տավուշ	ըստ դիմորդների	0	30.0	70.0
	ըստ ծնողների	0	40.0	60.0

Ըստ հարցված դիմորդների և ծնողների, ուսման ցանկալի վարձավճարի չափը 0-ից 600 ԱՄՆ դոլարի միջակայքում է:

		Վարձավճարի չափը /%-ով պատասխանների ընդհանուր քանակից/, ԱՄՆ դոլար																
		0	30	50	60	70	80	100	120	150	160	180	200	250	300	400	500	600
Ընդամենը	ըստ դիմորդների	21.3	0.3	10.0	0.3	1.3	1.3	30.7	0.7	6.0	-	-	12.3	3.3	7.0	2.0	3.0	0.3
	ըստ ծնողների	18.7	-	10.0	1.0	1.3	1.7	27.7	0.3	5.7	0.3	0.3	18.7	2.3	8.7	1.7	1.7	-
Երեվան	ըստ դիմորդների	10.0	-	5.0	-	0.5	1.0	36.0	-	8.5	-	-	17.0	5.0	9.5	3.0	4.0	0.5
	ըստ ծնողների	10.5	-	7.0	-	0.5	1.0	28.0	-	7.0	-	0.5	26.0	3.5	11.5	2.5	2.0	-
Գեղարքունիք	ըստ դիմորդների	60.0	-	-	-	-	-	20.0	-	-	-	-	-	10.0	-	10.0	-	-
	ըստ ծնողների	10.0	-	30.0	-	-	-	30.0	-	-	-	-	10.0	-	10.0	-	10.0	-
Լոռի	ըստ դիմորդների	90.0	-	10.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ըստ ծնողների	80.0	-	15.0	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-	-	-	-	-
Շիրակ	ըստ դիմորդների	28.0	-	30.0	-	6.0	4.0	26.0	4.0	2.0	-	-	-	-	-	-	-	-
	ըստ ծնողների	26.0	-	14.0	6.0	6.0	6.0	34.0	2.0	4.0	2.0	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք	ըստ դիմորդների	50.0	-	-	-	-	-	10.0	-	-	-	-	30.0	-	10.0	-	-	-
	ըստ ծնողների	30.0	-	10.0	-	-	-	10.0	-	10.0	-	-	20.0	-	20.0	-	-	-
Տավուշ	ըստ դիմորդների	10.0	10.0	30.0	10.0	-	-	40.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ըստ ծնողների	20.0	-	20.0	-	-	-	60.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Դպրոցական կրթության որակի բարձրացման ուղղությամբ հարցված շրջանավարտների 70.7%-ի հավաստմամբ իրավիճակի կտրուկ բարելավում կլինի, եթե ուսուցիչների վճարաչափն էապես բարձրացվի: Եթե հարցված դիմորդների 22.0%-ը կողմ է դպրոցում լրիվ կամ մասնակի վճարովի ուսուցմանն անցնելուն, ապա 96.0%-ը գտնում է, որ ուսումը ԲՈՒՀ-ում պետք է լինի անվճար:

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Առաջարկություններ հանրակրթական համակարգի որակի բարձրացման ուղղությամբ /տոկոսներով պատասխանների ընդհանուր քանակից/

	1996	1997	1998	1999	2000	2000թ. ըստ մարզերի					
						Երևան	Գեղարքունիք	Լոռի	Շիրակ	Սյունիք	Տավուշ
Ուսուցիչների վարձատրումը լինի բարձր	50.0	71.0	68.5	74.7	70.7	74.5	80.0	90.0	40.0	80.0	90.0
Անցնել վճարովի դպրոցական ուսուցման	4.0	4.0	4.9	1.7	5.7	6.0	20.0	5.0	4.0	0	0
Վճարովի դարձնել որոշ առարկաների ուսուցումը	43.7	13.5	16.3	16.4	16.3	9.5	0	5.0	54.0	20.0	0
Այլ	2.3	11.5	10.3	7.2	7.3	10.0	0	0	2.0	0	10.0

Այն հարցին, թե ճիշտ կլինե՞ր ընդունելության քննությունները հանձնվելին դպրոցներում դրական պատասխան են տվել միայն 8.0%-ը:

Դիմորդների վերաբերմունքն ընդունելության քննությունները դպրոցում հանձնելուն /տոկոսով պատասխանների ընդհանուր քանակից/

	1996	1997	1998	1999	2000	2000թ. ըստ մարզերի					
						Երևան	Գեղարքունիք	Լոռի	Շիրակ	Սյունիք	Տավուշ
Այո	17.3	8.0	7.4	11.8	8.0	9.0	40.0	5.0	0	10.0	0
Ոչ	76.7	81.0	85.2	70.4	75.7	82.0	20.0	70.0	58.0	90.0	90.0
Դժվարացել են պատասխանել	6.0	11.0	7.4	17.8	16.3	9.0	40.0	25.0	42.0	0	10.0

Պատասխանների 13.7%-ում արտահայտվում է անբավարարվածություն քննությունների հանձնման գործող համակարգի նկատմամբ, իսկ 61.0%-ը գոհ է:

Դիմորդների 93.0%-ը համամիտ է իրենց ընտրած մասնագիտությունների համար հայտագրված քննական առարկաների ընտրության հետ, չթաքցնելով դժգոհությունն, որ որոշ առարկաների ուսուցման ծրագրերի գծով առայժմ կան անորոշություններ (հայոց լեզու, հայ գրականություն, պատմություն, օտար լեզուներ), 7.0%-ը արտահայտել է անհամաձայնություն:

Եթե դիմորդների 75.0%-ի վերաբերմունքը բավարար է քննությունների ընթացքի վերաբերյալ, ապա 25.0%-ը ունի հակառակ կարծիք: Դիմորդներից 35-ը բողոքարկել են քննության արդյունքները, որոնց 54.3%-ը մնացել են չբավարարված:

Վերաբերմունքը ընդունելության քննություններին /տոկոսով պատասխանների ընդհանուր քանակից/

	1996	1997	1998	1999	2000	2000թ. ըստ մարզերի					
						Երևան	Գեղարքունիք	Լոռի	Շիրակ	Սյունիք	Տավուշ
Բավարար է	31.9	46.0	53.7	44.4	54.3	59.0	90.0	0	48.0	50.0	70.0
Քննական հանձնաժողովի անդամները լավ են տրամադրված	13.3	26.0	20.2	16.8	20.7	21.0	0	0	28.0	50.0	10.0
Քննությունների ընթացքը ճնշող է, կան արհեստական դժվարություններ	13.3	15.0	15.7	11.2	11.3	10.5	10.0	15.0	16.0	0	10.0
Կան անարդարություններ, քննական հանձնաժողովի անդամները վատ են տրամադրված	27.7	13.0	10.4	27.6	13.7	9.5	0	85.0	8.0	0	10.0

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Բավարարվածությունը բնության արդյունքների բողոքարկումից և դրանց պատճառները /տոկոսով պատասխանների ընդհանուր քանակից/

	1996	1997	1998	1999	2000	2000թ. ըստ մարզերի					
						Երևան	Գեղարքունիք	Լոռի	Շիրակ	Սյունիք	Տավուշ
Բողոքարկման արդյունքները											
Բավարարել են	27.1	29.0	24.7	24.2	45.7	28.6	0	0	40.0	100.0	100.0
Չեն բավարարել	72.9	71.0	75.3	62.9	54.3	71.4	100.0	0	60.0	0	0
Դժվարացել են պատասխանել	0	0	0	12.9	0	0	0	0	0	0	0
Եթե չեն բավարարել, ապա											
Դա կրում է ձևական բնույթ	27.1	29.0	24.7	24.2	63.2	73.3	0	0	33.4	0	0
Դիմորդը չի կարողացել հաստատել իր ճշմարտացիությունը	72.9	71.0	75.3	62.9	15.8	13.3	0	0	33.3	0	0
Ստեղծվում են արհեստական բարդություններ	0	0	0	12.9	21.1	13.4	100.0	0	33.3	0	0

Պետպատվերով ԲՈւՅ չընդունվելու դեպքում ծնողների 37.0%-ը համաձայն է, որ երեխան դիմի վճարովի բաժին կամ ոչ պետական ԲՈւՅ, 35.0%-ը համաձայն չէ (մի մասը վճարունակ չլինելու, մյուս մասը՝ ոչ պետական բուհերին չվստահելու պատճառով):

Չընդունվելու դեպքում դիմորդների 58.7%-ը նորից կփորձի ընդունվել ԲՈւՅ հաջորդ տարի, 15.3%-ը՝ կմեկնի բանակ, 8.7%-ը՝ կլքի հանրապետությունը, 5.7%-ը՝ կփորձի աշխատել, 5.3%-ը՝ դիմելու է ոչ պետական բուհ, 3.7%-ը՝ կամուսնանա, 2.7%-ը՝ ոչ մի բանով չի զբաղվի: Աշխատել ցանկացողների 71.9%-ը աշխատանք գտնելու ակնկալիք չունի:

Աշխատանքի ցանկություն հայտնողները և աշխատանք գտնելու հնարավորությունները /տոկոսով պատասխանների ընդհանուր քանակից/

	1996	1997	1998	1999	2000	2000թ. ըստ մարզերի					
						Երևան	Գեղարքունիք	Լոռի	Շիրակ	Սյունիք	Տավուշ
Աշխատելու են	53.3	13.0	8.4	7.9	5.7	5.5	10.0	5.0	6.0	10.0	0
Աշխատանքի ակնկալիք ունեն	64.5	61.5	33.5	43.0	26.8	20.6	30.0	5.0	52.0	90.0	0
Աշխատանքի ակնկալիք չունեն	35.5	38.5	66.5	57.0	71.9	77.4	70.0	95.0	48.0	10.0	100.0
Աշխատանք գտնելու համար դիմելու են											
աշխատանքի և զբաղվածության համապատասխան ծառայություններին	7.6	2.3	3.9	13.1	9.6	10.7	0	0	14.3	0	0
ծնողներին, բարեկամներին և ընկերներին	52.2	56.8	52.0	64.7	65.0	58.8	100.0	75.0	77.5	50.0	88.9
հետևելու են հայտարարություններին	40.2	40.9	44.1	22.2	25.4	30.5	0	25.0	8.2	50.0	11.1